

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5
TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AFFECTING THE PRINCIPLES OF
GOOD GOVERNANCE MANAGEMENT OF VOCATIONAL SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE CENTRAL INSTITUTE OF VOCATIONAL
EDUCATION 5

สมจิตต์ บุญละออ* ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง* พิชญาภา ยืนยาว*

Somjit Bunlaor* Natthawan Phumdeeying* Pitchayapa Yuenyaw*

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*

Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Pathom Rajabhat University*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา 2) ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 จำนวน 205 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน กระจายตามประเภทสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา เท่ากับ 0.67 - 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 และด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ

2. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบทางการบริหาร ค่านิยมประชาธิปไตย การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชาธิปไตย ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (X_1) และการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 84.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอยคือ $\hat{Y}_{tot} = 0.60 + 0.33 (X_4) + 0.28 (X_1) + 0.26 (X_3)$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, หลักธรรมาภิบาล, อาชีวศึกษา.

Abstract

This research aims to study: 1) the level of transformational leadership; 2) the level of the principles of good governance management of vocational school administrators; and 3) the transformational leadership affecting the principles of good governance management of vocational school administrators. The sample was 205 government teachers under the Central Institute of Vocational Education 5, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school type. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the content validity between 0.67 - 1.00. The internal consistency reliability coefficients were 0.99 for transformational leadership and 0.98 for principles of good governance management. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The results of the research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the transformational leadership was at a high level. The aspects were intellectual stimulation, inspirational motivation, idealized influence, and individualized consideration, respectively.

2. Overall and in specific aspects, the principles of good governance management were at a high level. The aspects were administrative responsibilities, democratic values, new public management, and civil state, respectively.

3. The transformational leadership in the aspects of consideration for Individualized Consideration (X_4), Idealized Influence (X_1), and Intellectual Stimulation (X_3) together predicted the principles of good governance management (Y_{tot}) at the percentage of 84.60 with statistical significance level of .01. The regression analysis equation was $\hat{Y}_{tot} = 0.60 + 0.33(X_4) + 0.28(X_1) + 0.26(X_3)$.

Keywords: transformational leadership, good governance, vocational education.

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันสูงมาก ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ และในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน โดยได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันจะเห็นได้ชัดจากปัญหาและสภาพของวิกฤตการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า สังคมไทยควรมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคง ยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ได้ (วรรณมา ทองแบน และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ, 2559: 58) หากมองในระดับองค์การทุกองค์การทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน มีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ตนเอง เพื่อให้เห็นความสำคัญที่จะต้องปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อไปสู่สิ่งที่ดีกว่า (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556 : 21) โดยจะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้มีแนวทางในการพัฒนาทางการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ฉ) ซึ่งจะเห็นได้ว่า บุคคลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ระดับของสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้นำองค์กร ซึ่งผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดขององค์กร ภาวะผู้นำ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิผล และประสบความสำเร็จในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมที่ผู้นำกระตุ้นปลุกฝังและสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นตามความคาดหวัง ผู้นำที่ดีจึงต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการสื่อสารกับบุคลากรในองค์กร ต้องมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพสูง

ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดี ก็จะทำให้การบริหารงานองค์กรมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพด้วย ในปัจจุบันการบริหารจัดการของสถานศึกษาก็ต้องนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (good governance) มาบูรณาการในการบริหารจัดการ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555: ออนไลน์) ได้ระบุไว้ว่า ในการบริหารงานของภาครัฐต้องยึดหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริหารสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ซึ่งประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ดังนี้ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management) ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ (efficiency) หลักประสิทธิผล (effective) และหลักการตอบสนอง (responsive) 2) ค่านิยมประชาธิปไตย (democratic value) ประกอบด้วยหลัก ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (accountability) หลักความเปิดเผย/ โปร่งใส (transparency) หลักนิติธรรม (rule of law) และหลักความเสมอภาค (equity) 3) ประชาธิปไตย (participatory state) ประกอบด้วยหลักการกระจายอำนาจ (decentralization) และหลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (participation/consensus oriented) 4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (administrative responsibility) ประกอบด้วย หลักคุณธรรม/จริยธรรม (morality/ethics) ดังนั้นเพื่อให้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (good governance) มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการบริหารสถานศึกษาผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องนำหลักการบริหารงานแบบการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการทำงานเพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นที่นิยมมากเพราะได้รับความพึงพอใจและมีอิทธิพลต่อผู้ตาม จึงจำเป็นที่ผู้บริหาร และครูจะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการกระบวนการในการทำงานตามกรอบแนวคิดหลักขององค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Oke., Munshi & Walumbwa (2009: 64-72) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่ามีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบได้แก่ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สอดคล้องกับข้อค้นพบของงานวิจัยของ สมพงษ์ จินา (2560: 125) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จะประกอบด้วย การสร้างบารมี การ

สร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรแสดงออกถึงพฤติกรรมการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปรากฏอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลและความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารและส่งผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5

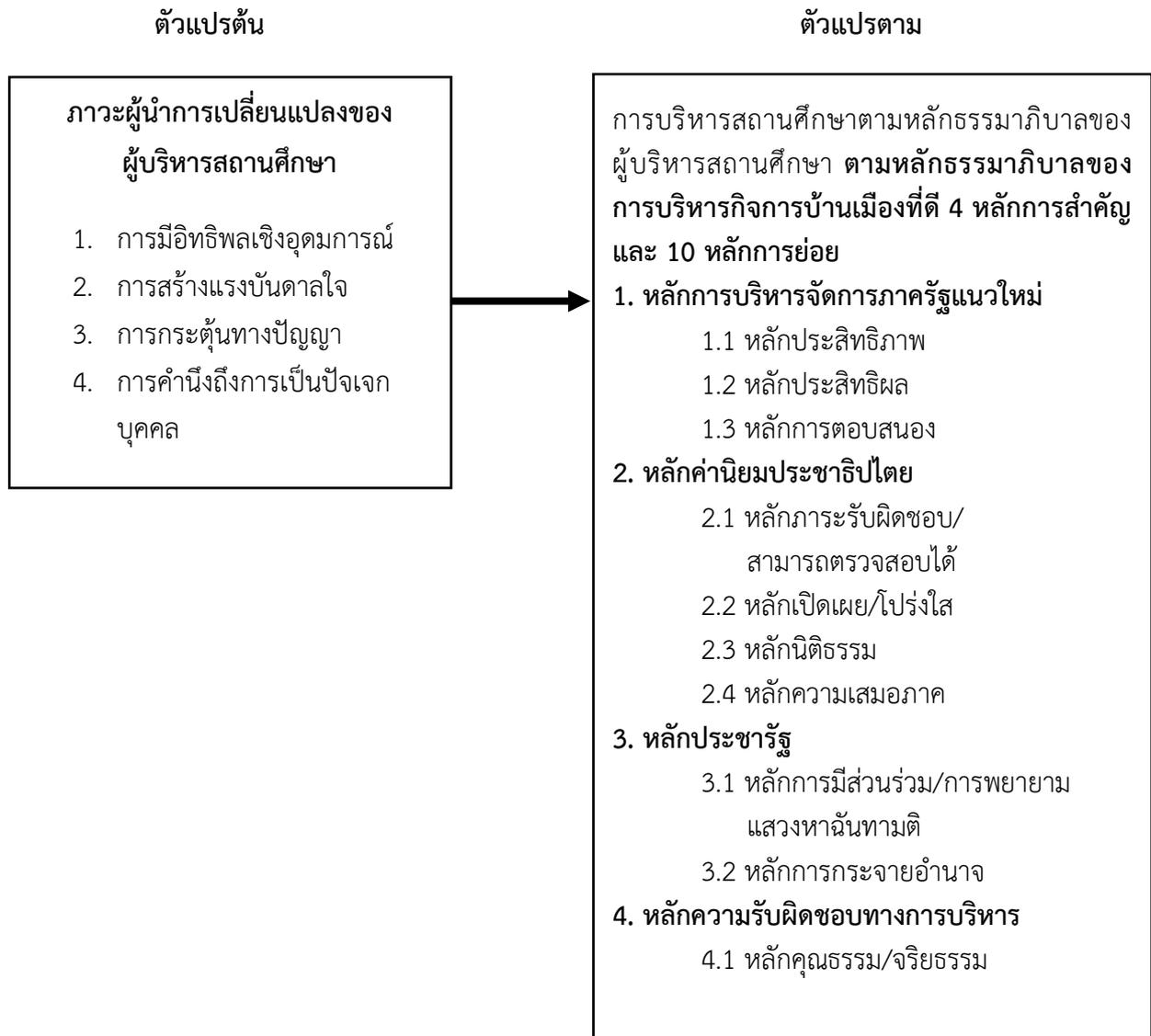
สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล อย่างน้อย 1 องค์ประกอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีและกรอบแนวคิดของ Oke., Munshi & Walumbwa (2009: 64-72) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (idealized influence หรือ charisma leadership : II หรือ CL) 2) การสร้างแรงบันดาลใจ (inspiration motivation : IM) 3) การกระตุ้นทางปัญญา (intellectual stimulation : IS) และ 4) การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล (individualized consideration : IC) และ ตัวแปรตาม คือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance หรือ หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2555: 2-6) ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง 2) ค่านิยมประชาธิปไตย ได้แก่ หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ หลักเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค 3) ประชาธิปไตย

ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ 4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร ได้แก่ หลักคุณธรรม/จริยธรรม ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 จำนวนทั้งสิ้น 428 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (อ้างอิงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552: 48-49) โดยใช้

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามประเภทสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี Good governance หรือหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย ประกอบด้วย 1) หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง 2) หลักค่านิยมประชาธิปไตย ได้แก่ หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ หลักเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค 3) หลักประชาธิปไตย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ 4) หลักความรับผิดชอบต่อการบริหาร ได้แก่ หลักคุณธรรม/จริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 จำนวน โต ทั้งสิ้น 428 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2552: 48-49) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามประเภทสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้ครอบคลุมทุกประเภทสถานศึกษา เพื่อให้การกระจายของข้อมูลได้อย่างทั่วถึง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.56

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา และประเภทของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตอนที่ 3 สอบถามระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้กระทงคำถามด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 ข้อ และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach (1970 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546: 117) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.98 และด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.99

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และ

นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 316) และ 4) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการกระตุ้นทางปัญญามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคลตามลำดับ

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความรับผิดชอบทางการบริหารมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้าน ค่านิยมประชาธิปไตย ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และด้านประชาธิปไตยตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล 2) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และ 3) การกระตุ้นทางปัญญา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งได้แก่การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญา สามารถทำนายการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ได้ร้อยละ 84.60

อภิปรายผล

ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีส่วนช่วยให้บุคคลที่เป็นผู้นำในองค์กรมีแนวทางในการปฏิบัติและสามารถตัดสินใจ โดยคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งเสริมให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ศรัทธา สามารถสร้างความไว้วางใจและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารงานให้กับบุคลากรในองค์กร เพราะสามารถกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ และโน้มน้าวให้บุคลากรเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ ละออง จันทรชุม (2560: 71) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของบุคลากรให้สูงขึ้นกว่าที่คาดหวัง และพัฒนาความสามารถของบุคลากรไปในระดับที่สูงกว่า โดยผู้บริหารแสดงบทบาททำให้บุคลากรรู้สึกไว้วางใจ ตระหนักในภารกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งภาวะผู้นำจะประกอบด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล และสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass and Avolio (1994: 2) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นความสามารถซึ่งมองเห็นได้จากผู้นำที่มีลักษณะดังนี้ คือ มีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกเขาในแง่มุมใหม่ ๆ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในเรื่องภารกิจ (mission) และวิสัยทัศน์ (vision) ของทีมและขององค์กรมีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้นมีศรัทธามากขึ้น ชักนำให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาเองไปสู่สิ่งที่จะทำให้กลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะชักนำผู้อื่นให้ทำมากกว่าที่พวกเขาตั้งใจตั้งแต่ต้น และบ่อยครั้งมากที่พวกเขาคิดว่ามันจะเป็นไปได้ ผู้นำจะมีการท้าทายความคาดหวังและมักจะนำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น ดังนั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กร ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร เป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของการดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีอิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มีการใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับองค์กร สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่สิ่งใหม่ ๆ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุมากร เจตียคำ (2559: 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้ครูผู้สอนมีการยอมรับนับถือ ศรัทธา ให้ความเคารพ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา จันทรลี (2562: 88) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมายและกลยุทธ์ของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้เกิดคุณภาพมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รับนโยบายการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติจริง พร้อมทั้งพัฒนาปรับปรุง และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความรับผิดชอบทางการบริหารมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้าน ค่านิยมประชาธิปไตย ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และด้านประชาธิปไตย ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการพื้นฐานเป็นแนวทางในการจัดระเบียบสังคมที่มีความสำคัญครอบคลุมทุกภาคส่วน เป็นกฎเกณฑ์การปกครองที่มีความเป็นธรรม ไม่มีการทุจริต ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการประชาธิปไตย เกิดความสมบูรณ์ของระบบการบริหารงาน มีความยุติธรรม น่าเชื่อถือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้เกิดความตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทำให้สังคมเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศลดปัญหาความรุนแรง ทั้งยังช่วยสร้างคุณธรรม จิตสำนึกที่ดีส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับสถาบันพระปกเกล้า (2558: 246) ได้สรุปว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องกระตุ้นให้กระบวนการประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์และเกิดความยั่งยืน เพราะเป็นสิ่งที่เป็ผลจากการเป็นประชาธิปไตย คือการจัดสรรอำนาจที่เป็นธรรมทำให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความซื่อสัตย์ ไม่มีทุจริตเกิดกระบวนการประชาสังคมที่ทำให้ประชาชนรวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559: 49) ได้สรุปว่า หลักธรรมาภิบาลมีบทบาทในการสนับสนุนให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นไปอย่างแข็งแกร่ง เนื่องจากระบบโครงสร้างต่าง ๆ ภายในประเทศสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารการพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย เพื่อนำมาซึ่งความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทยและความยั่งยืนของการพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ เสน่ห์ จัยโต (2557: 3) ได้สรุปว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ที่มีความเป็นธรรมมีกฎเกณฑ์ที่ดีในการบำรุงรักษาบ้านเมืองและสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งมีการจัดระบบองค์การและกลไกต่าง ๆ ในส่วนราชการ องค์การของรัฐ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นตลอดจนองค์การอิสระ เอกชน และสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาชน ธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคม ประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดีเพราะมีการปรับวิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดขึ้นมาเพื่อทุกฝ่ายได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารินทร์ สงมะเร็ง (2559: 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ วรรณกุล (2559: 62) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการบริหารจัดการตามความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายพิษณุ ยงดี (2559: 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตราษฎร์บำรุง ผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตราษฎร์บำรุงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายได้โดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการระับผิดชอบ และหลักนิติธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะ ครูผู้สอนเห็นแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตราษฎร์บำรุง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยก มีการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดจัดการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพ โดยการรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ให้ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษา รวมถึงมีการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยกฐานะทางสังคม ศาสนา รวมถึงโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล 2) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และ 3) การกระตุ้นทางปัญญา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งได้แก่การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคลการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญา สามารถทำนายการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ได้ร้อยละ 84.60 ทั้งนี้พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ซึ่งเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญา เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเกิดประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ได้สรุปไว้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารราชการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละเรื่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐโดยการบริหารนั้นจะบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับสถาบันพระปกเกล้า (2558: 246) ได้กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องกระตุ้นให้กระบวนการประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์และเกิดความยั่งยืน เพราะเป็นสิ่งที่เป็ผลจากการเป็นประชาธิปไตย คือการจัดสรรอำนาจที่เป็นธรรมทำให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความซื่อสัตย์ ไม่มีทุจริต เกิดกระบวนการประชาสังคมที่ทำให้ประชาชนรวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Oke, Munshi and Walumbwa (2009: 64-72) ได้สรุปว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็น

กระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลในองค์กร กลยุทธ์ที่สำคัญคือการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยผู้นำจะมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และคอยแนะนำผู้ตามให้เกิดทักษะมีความคิดริเริ่ม ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม ทำให้เกิดการตระหนักในภารกิจ วิสัยทัศน์ และการบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา ทองแบน และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ (2559: 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและหลักธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและหลักธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งหมายความว่า เมื่อนำปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยหลักธรรมาภิบาลมาคำนวณพร้อมกันจะทำให้ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงถูกกดทับไว้ด้วยปัจจัยหลักธรรมาภิบาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงศ์ จินา (2560: 116) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สำหรับการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจ ไม่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ทั้งนี้คงเป็นเพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารใช้ในการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ จึงทำให้บุคลากรเกิดความตระหนักในการปฏิบัติงาน ตลอดจนให้บุคลากรได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ให้เกิดความรู้ความสามารถ เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนในเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดเป็นนโยบายหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ส่งเสริมและให้ความรู้กับผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นกับบุคลากรตลอดจนบุคคลภายนอก เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องของหลักนิติธรรมให้มากขึ้น โดยผู้บริหารควรมีการจัดอบรมให้กับบุคลากรได้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารจัดการคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคลากร ไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนให้มีการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

1.3 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยการให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตามที่ต้องการ และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะ ตามความสามารถและความถนัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาหลักการและองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ดารินทร์ สงมะเรียง (2559). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. งานนิพนธ์การศึกษาศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ธุมาร เจตีย์คำ. (2559). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 (2546, ตุลาคม 9) **ราชกิจจานุเบกษา**, 120 (100 ก.), 4
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2546). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิชญ ยงดี. (2559). **ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง**. ค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). **ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งนภา จันทร์ลี. (2562). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ละออ จันทร์ชুম. (2560). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรรณาทองแบน และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ. (2559). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาระดับการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.

- วรลักษณ์ วรณกุล. (2559). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2558). **คู่มืออำนาจในการเมืองการปกครอง**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สมพงศ์ จินา. (2560). **องค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน**. สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-พ.ศ. 2555)** ออนไลน์. แหล่งที่มา:
http://psdg.vec.go.th/Portals/5/doc/strategies_new2_2.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560-2579)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เสนีย์ จุ้ยโต. (2557). **มิติใหม่การบริหารธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Bass, B. M., and Avolio, B. J. (1994). **Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership**. Newbery Park, CA : Sage.
- Oke, Adegoke., Munshi, Natasha. & Walumbwa, Fred O. (2009). "The Influence of Leadership on Innovation Processes and Activities". *Organizational Dynamics*, 38(1), pp. 64-72.